



Familien Riis fotograferet ved i 1893 i datteren Sofies have i Hundegade. Fra v. ses sønnerne John og Edward, Jacob A. Riis's forældre overlærer Niels Edvard Riis og Caroline Riis, der har Jacob's datter Clara ved siden. I hovedøren står Sofie Tarp og Jacob A. Riis. Elisabeth Riis og datteren. Kate. står t.h.



Forældre til Jacob A. Riis, Ripenser der blev en af USA's mest berømte mænd

Niels Edvard Riis

(18. marts 1817 – 7. januar 1884)

Caroline Bethine Riis

(20. juni 1823 – 22. februar 1903)

Niels Edvard Riis var overlærer på Ribe Katedralskole og dermed havde han også en god social position i samfundet. Sammen med hustruen Caroline Bethine Riis fik de 14 børn, dog overlevede kun 2 barndommen; sønnen Jacob og en yngre søster Sofie. For at kunne forsørge familien var Niels derfor nødt til at supplere hans indtægt og han skrev artikler for den lokale avis.

Sønnen Jacob August Riis blev født i 1849 og den veluddannede overlærer havde store forventninger til at sønnen også ville blive akademiker, men nej Jacob A. Riis kunne ikke sidde stille i skolen Han fik elendige karakterer og var rebelsk og til sin fars store sorg opgav han at gå i skole. I stedet blev sønnen arbejdsdreng og senere tømrer. Også dette skulle vise sig at være ulykkeligt, for dels kunne han ikke lide håndværksarbejdet og dels forelskede han sig i en 15 årig pige fra et af Ribe's rigeste hjem. Hun var byens mægtige fabrikant Giørtz plejedatter og var der noget denne overklasspige Elisabeth ikke interesserede sig for var det tømrer Jacob A. Riis.

På grund af ulykkelig kærlighed udvandrede Jacob til USA i 1870, hvor han, som man skriver i eventyrene, først skulle grueligt meget igennem, før det kom til at gå ham godt.

Han var ved at gå til grunde i de elendige lejekaserner i New York, var tæt på at sulte ihjel og blev fornedret i en sådan grad at han overvejede selvmord. Men Jacob fik, som det hedder, trukket sig selv op ved hårrødderne, og fik ved lidt af et lykketræf tilbudt en stilling som reporter på et nyhedsbureau. På det tidspunkt var han 23 år og fandt nu sit kald.

Jacob A. Riis viste sig at have talent for at skrive. Han steg i graderne som journalist og blev efter få år politireporter på en af USA's mest anerkendte aviser, New York Tribune. Som politireporter kom Jacob A. Riis igen til at stå ansigt til ansigt med New Yorks slum: Denne gang som observatør. Han blev besat af at skrive om slummen; af at vise, hvor elendigt her var. Og som et redskab til netop at vise, hvordan her så ud, brugte han fotografiet. Ideen til at blive fotograf fik han, da han i 1887 læste om forløberen til blitzlyset, blitzlichtpulveret. Hvis man kunne fotografere de mørkeste kroge, kunne man også vise verden de mørkeste kroge, ræsonnerede Jacob.

Jacob A. Riis viste sine fotos i store velbesøgte lysbilledforedrag og de dannede forlæg for de stregtegninger, som blev afbildet i *How the Other Half Lives*.

Hermed indskrev Riis sig i historien som den første socialdokumentariske fotograf. Men mest af alt blev han i sin samtid kendt som Roosevelts "ideelle amerikaner". Ideel var Riis ifølge Roosevelt, fordi han på så mange fronter – som borger, reformist, skribent, foredragsholder og som fotograf – viede sit liv til at kæmpe for at gøre USA til et bedre sted.

I to intense år – 1895-97- fungerede Riis som en slags slumturguide for Roosevelt. Mange nætter drog de ud på ekspeditioner i slummen – og på disse ture planlagde de, hvordan de kunne bekæmpe de elendige forhold, de var vidne til.

Sammen fik de i 1897 presset bystyret til at rive det mest tætbefolkede og mest berygtede slumområde, Mulberry Bend, ned. Og sammen fik de lukket de usle politiherberger, hvor desperate vagabonder søgte ly, men i stedet for at finde en hjælpende hånd, blev vagabonderne ofte her udsat for vold og misbrug af politibetjentene.

Jacob Riis var således – og i høj grad i kraft af sit venskab med Roosevelt – meget andet end en socialt indigneret reporter og fotograf: Han var en politisk spiller, der satte direkte fingeraftryk på det amerikanske samfund.

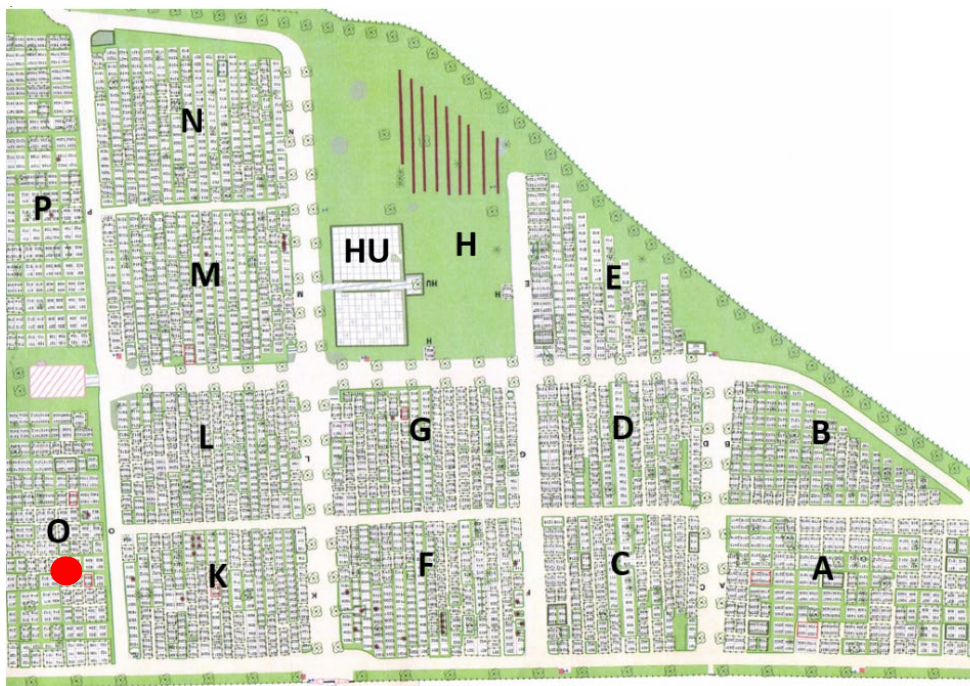
Og netop Roosevelt var en af mange amerikanere, der var i dyb sorg over meddelelsen om den 65-årige dansk-amerikaners død i 1914. Da Roosevelt fik beskeden, befandt han sig på Union Station i Washington D.C. Han ilede straks til det nærmeste telegrafkontor, hvor han lod disse linjer sende til Riis's enke: "Jeg er i en større sorg, end jeg kan beskrive. Det er som om, jeg har mistet min egen bror." Ved Jacob A. Riis's død var han en af USA's berømteste mænd.

Når det er umuligt ikke at blive dybt fascineret af historien om Riis selv så mange år senere, skyldes det, at der synes at være så mange utrolige sider ved hans liv, at det kun kan ses som et bevis på, at virkeligheden kan overgå selv den vildeste fantasi.

Og hvad så med kærligheden. Jacob A. Riis første kærlighed Elisabeth havde været forlovet, men hendes forlovede døde i november 1874. Samme år skrev hun til Jacob A. Riis i USA, der så trofast havde elsket hende at hvis han stadig ville have hende som hustru, måtte han komme til Ribe og hente hende "og samtidig stræbe efter at kæmpe for alt, hvad der er godt og ædelt". Jacob A. Riis tog straks hjem til Ribe, hvor de den 6. marts 1876 blev gift i domkirken og umiddelbart efter rejste de til USA. Som årene gik kom Ribe for Jacob A. Riis til at stå i et mere og mere idylliseret og romantisk skær og de var efterfølgende flere gange på besøg i Ribe.

Har du lyst til at vide mere omkring Jacob A. Riis og hans historie findes der flere steder i byen. Via dette link kan du også se en lille film omkring Jacob A. Riis.

<http://www.ribe1300.dk/Front/The%20history%20of%20Ribe/Jacob%20A.%20Riis.aspx>



Gravsgade



Niels Edvard Riis er sammen med hustruen Caroline Bethine Riis begravet her på Ribe Gl. Kirkegård i afdeling O 607-608 markeret med den røde prik på kortet.

Kilder:

http://www.kb.dk/da/dia/udstillinger/materiale_udstillinger/riis_buk_swienty.html

<https://www.google.dk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=19&ved=>